СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 10-го квітня 1947. No. 83. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, April 10, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОМІЧ ДЛЯ ГРЕЦІЇ, ЦЕ СПИНЕННЯ АГРЕСІЇ — ВАНДЕНБЕРГ

Допомога для Греції й Туреччини це щось більше ніж ялян „ріліфу" для людських терпінь. Це плян як перешкодити агресії. Якщо б агресія раз стала котитися, як снігна лавіна, то вона переміниться на світову небезпеку. Такі думки висловив сен. Артур Г. Ванденберг при отворенні дискусії у повному сенаті над субвенціями для Близького Сходу у вівторок 8 квітня. Він говорив так отверто про цю справу, що ніхто не мав найменшого сумніву, що агресію підготовляє Росія. Тому він радив сенатові глядіти на факти отверто. Він твердить, що Росія сама поширює страх перед небезпекою її окруження, а водночас робить усі старання, щоб окружити демократичні держави своїм комунізмом.

Для недопущення до нової війни сен. Ванденберг жадав повороту до міжнародньої моралі через придержування засад Атлантійського Чартеру і то не самими словами, але ділами. Кріза щезне, коли прийде довіря між Москвою й Вашингтоном. „А коли таке довіря не може заіснувати, то варт і цю загрозу знати" — додав сенатор у своїй змістовній промові. — Діючий секретар стейту Дін Ачесон прислухувався його промові, після токо сказав, що сенатор Ванденберг розправився з цим питанням блискучо.

ПРОГРАМА ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ КОМУНІСТИЧНИХ ЗАТІЙ.

Член конгресової комісії для Неамериканських Діянь, Карл Е. Мундт, виголосив промову по радіо з виявленням програми комісії для припинення комуністичних затій у Злучених Державах. Програма обіймає такі точки: примусова реєстрація американських комуністів; загальне відставлення комуністів зо становищ в федеральнім, стейтових і міських урядах; відмова пашпортів комуністам на виїзд заграницю, негайна депортація всіх чужинних комуністів; збирання відтисків пальців усіх комуністів, які внесли зголошення за пашпортами або дістали віза. Подавши ці точки конгресмен візвав ціле населення до поборювання комунізму, бо самий уряд не може дати собі ради з цею язвою. Він спротивився проектові поставити Комуністичну Партію поза законом, бо це зменшило б нагоду урядовим чинникам вглядати в діяльність партії.

ВЗИВАЄ КАТОЛИКІВ ВИКОРИСТАТИ НАГОДУ

На конвенції Краєвого Католицького Педагогічного Товариства в Бостоні виголосив промову д-р Джордж Шустер, ректор жіночої Колегії Гонтер з НюЙорку. Він звернув увагу на ролю католиків, як единого чинника, що може спинити похід комунізму в Европі. Він твердить, що ніхто інший не витримає ідеологічної розправи з комуністичною навалою. Шустер радить американським католикам використати цю нагоду і зібрати яких $50,000,000 на співпрацю з УНЕСКО (Юнайтед Нейшенс Едюкейшенел, Сайентифик енд Колтюрал Організейшен), яка веде освідомлюючу працю по цілому світу без участи Советів.

ПОСТУП У ПЕРЕГОВОРАХ В ТЕЛЕФОНІЧНІМ СТРАЙКУ.

Суперечні вісті з переговорів для наладнання масового страйку телефонічних робітників в цілому краю причиняються до збільшення замішання. Одначе є вісті, що зроблено поступ у переговорах. У деяких околицях робітники вертаються до праці, а стейт Ню Джерзі, на підставі закону візвав робітників залишити страйк. Стейтовий сенат у Ню Джерзі прийняв законопроект, щоб наложити кари на таких телефонічних службовиків, які не вернуться якслід до праці. Біл відіслано вже до нижчої палати.

І МАЙНЕРИ ВЕРТАЮТЬСЯ ДО РОБОТИ.

Зогляду на страйк телефонічних робітників нема точних вістей про положення в ділянці вугіляної продукції після покінчення жалоби шахтярів у понеділок. Федеральний уряд приспішує провірку шахт, чи вони безпечні для праці і робітники декуди вертаються до шахт, не виждавши доручення предсідника майнерської юнії, Джана Л. Луїса. Є теж вісті, що Луїс самий каже шахтарам вертатися до праці в провірених шахтах. Його візвав федеральний суд до переслухання в справі продовження жалоби шахтярів. Велике негодування на стримання роботи в шахтах слідне в околиці Питсбурга, де залізничий промисл залежний від постачання мягкого вугілля.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ПОХОРОНУ ФОРДА.

Тіло небіжчика Генрія Форда, що помер несподівано в понеділок 7 квітня, виставлено на прилюдні відвідини в англиканській катедрі в Дітройт. У четвер 10 квітня поховають Форда на цвинтарі в його родиннім селі Грінфілд, де він родився ще тоді, коли воно не належало до Дітройту. Підприємства Форда по цілому світі стримають роботу на час похорону.

Перепони для імігрції в різних країнах меншають

Міжнародне Бюро Праці, яке має свій осідок у Монтреалі, в Канаді, оприлюднило перегляд іміграційних правил 23 країн. З перегляду виявляється, що більшість держав схильна зменшити дотеперішні перешкоди для нових імігрантів, якщо вони можуть бути корисними для піднесення господарства. Франція, Британія й Південно-Американські країни змагають до допущення вибраних імігрантів. У Злучених Державах панує така гостра різнородність у поглядах на нову іміграцію, що перепони на ділі збільшилися. В Англії вже розпочалося „рекрутування" 800 фахових робітників і 2,000 італійських робітників для залізних гут. Франція поробила пляни для допущення 430,000 чужинних робітників упродовж 1947 р., а півтора мільйона до 1950 р. Бельгія згодилася допустити 50,000 італійців до вугіляних шахт. Канада ще не покінчила плянів для допущення свіжих імігратів, одначе вже допускає робітників на фарми. Мексик обіцює дати дозвіл на поселення 15,000 нових імігратів на фармах. Таке саме число має допустити Аргентина, а крім цього 5,000 фахових італійських ремісників. Бразилія потребує нових хліборобів і ремісників, а Чіле ремісників, риболовів, лісових робітників і хліборобів.

ВІЙСЬКОВІ ЗНАВЦІ НЕ ВІРЯТЬ У ПОВНУ КОНТРОЛЮ АТОМОВОЇ СИЛИ.

Департамент війни у Вашингтоні, у приготуванні нових плянів оборони держави, доводить, що інші краї, крім Злучених Держав, можуть упродовж шістьох років приготовитися до атомової війни так добре, як і Злучені Держави. У пляні сказано, що коли інші краї дістануть інформації про атомову бомбу, тоді Америка не зможе належно приготовитися до оборони проти несподіваної війни. Тому департамент війни дораджує шукати за союзниками, щоб на випадок несподіваного нападу можна було зарядити мобілізацію сил. Деякі члени конгресових комісій мають у своїх руках документи в цій справі, зладжені департаментом війни.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" ДО ГРЕЦІЇ Й ТУРЕЧЧИНИ.

Департамент стейту оприлюднює, що незабаром почнуться передавати американські вісті до Греції й Туреччини на програмі „Голос Америки". Досі програма, висилана з Америки до чужих країн, забирає 393 годин часу тижнево. У цій уже зарахований час висилки американських вістей до Росії.

КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

МОЛОТОВ РОБИТЬ УСТУПКИ. СПРАВА КОРДОНІВ НІМЕЧЧИНИ НА ЧЕРЗІ.

Москва, 8. квітня. — На сьогоднішній сесії Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав советський міністер Молотов поробив цілий ряд уступок в своєму дотеперішньому становищі щодо майбутньої долі Німеччини і самого перебігу конференції. Під натиском обвинувачень, що Советський Союз задумує теж з Німеччини створити поліційну державу, Молотов зрезигнував зі свого домагання, щоби в майбутню державну схему Німеччини включити теж створення „державної безпеки". В дальшому він погодився з думкою британського міністра Бевина, що провізоричний німецький уряд не мусить бути створений на засаді советських „демократичних прінціпів". Вкінці Молотов погодився теж на пропозицію американського секретара стейту ген. Маршала, щоби залишити спірні проблеми в роді советських домагань воєнного відшкодовання з біжучої продукції Німеччини та перейти до обмірковання інших проблем, головно визначення нових кордонів Німеччини. Уступки Молотова вважається більше за тактичні і вони в основному не розвязують противорічностей Московської конференції, проте, деякі з них, головно щодо „державної безпеки", вказували б, що Советський Союз готов зрезигнувати зі свого дотеперішнього становища та погодитися на створення федеративної Німеччини, як цего домагаються солідарно всі три західні союзники і не сильно зцентралізованої Німеччини, як цего домагався досі Молотов. На сьогоднішній конференції прийшло теж до деяких гострих заміток по адресі Советського Союзу, головно обвинувачення, видвигнене міністром Бевином, що Советський Союз не додержав постанов Потсдамського договору у відношенні до західних союзників. Під час нарад ген. Маршал виголосив коротку промову, домагаючись, щоб дальше не витрачати часу на безплідне обговорювання суперечностей і перейти до чергових справ, головно визначення нових кордонів Німеччини. Деякі справи з цеї ділянки, як напр. прилучення Сарщини до Франції, були вже обговорювані між трьома західними союзниками поза конференцією. Пропозиція ген. Маршала була прийнята. Рівночасно з нарадами міністрів закордонних справ, їх заступники дальше сперечались в справах мирового договору з Австрією.

СОВЄТИ БОЯТЬСЯ ВІДКРИТИ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ.

ГРОМИКО В О.Д. ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА МІЖНАРОДНЮ КОНТРОЛЮ АТОМОВОЇ ЕНЕРГІЇ, АЛЕ ПРОТИВИТЬСЯ ІЇ КОНТРОЛІ З ПОВІТРЯ.

Лейк Соксес, Н. Й., 8. квітня. — Комісія О.Д. по справам контролі атомової енергії сьогодні при замкнених дверах обмірковувала советські застереження щодо американського пляну. Советський представник А. Громико погодився в основному на американський план міжнародної контролі, що простягається від копалень аж до фабрик, але противиться, щоби літаками можна було слідкувати і наглядати з повітря, чи не робиться таємних заходів на використання атомової енергії у воєнних цілях. Комітет розглядав теж інші советські застереження і домагання, головно щодо задержання права вета великодержав та негайного поставлення поза законом існуючих вже атомових бомб. Комісія продовжуватиме свої наради в найблищий четвер.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ КРІЗА В ПОЛОЖЕННІ 750,000 СКИТАЛЬНИКІВ.

УНРРА ІСНУВАТИМЕ ЩЕ ТІЛЬКИ 80 ДНІВ. ІРО НЕ ПІДГОТОВАНЕ ПЕРЕБРАТИ ІЇ ЗАВДАННЯ.

Рим, 8. квітня. — Генеральний директор УНРРА ген. Ловел В. Рукс заявив сьогодні, що коли нова Міжнародня Оранізація для Скитальників (ІРО) протягом найблищих 80 днів не придбає потрібних фондів, то 750,000 скитальників опиняться в дуже критичному положенні після розвязання УНРРА дня 30-го червня. Хоча вже 12 країн погодились на створення ІРО та підписали її статут, ще жодна з тих країн не дала свого вкладу в річний буджет цеї організації, яка, по думці генерала, потребуватиме до 300,000,000 долярів, якщо кількість скитальників не зменшиться. Ген. Рукс заявив, що після розвязання УНРРА піклування скитальниками належатиме до найголовніших гуманітарних проблем. Переміщені особи, які одержують допомогу УНРРА, згруповані головно в Німеччині, Австрії, Італії та інших країнах на европейському, як теж на азійському і африканському континентах. Найчисленнішою групою між скитальниками є поляки та особи польського походження. Польських скитальників нараховується 250,000. За ними слідують громадяни Балтійських країн, Литви, Латвії та Естонії, яких є 190,000. Кількість українських скитальників, які одержують допомогу УНРРА офіціяльно означається числом 125,000, а жидів 130,000. Однаково важливою проблемою для ІРО будуть ще сотні тисяч скитальників, які досі не одержували допомоги УНРРА, та яких уряди їх країн обвинувачують у „воєнних злочинах" і домагаються видачі. Ця проблема є окремо гостра в Італії і тисячам скитальників там прямо загрожує смерть. Ген. Рукс заявив, що скитальникам — наскільки йому відомо теж тим, які не мають міжнародної допомоги і охорони — не загрожує насильна висилка до країн їхнього походження і він вважає, що ІРО повинна в рямках своєї конституції найти відповідні способи і засоби, щоби заопікуватись усіми скитальниками та остаточно по людяному полагодити цю одну з найбільших ран, яку винесло людство з другої світової війни.

НОВА МІСІЯ ГЕН. ДЕ ҐОЛЯ

Париж, 8. квітня. Після вчерашньої промови ген. де Ґоля в Страсбурґу, там створено нову організацію, завданням якої ставляється допомогу генералові в реалізації його ідей. Нова організація, що називається „Поновне Обєднання французького народу", не матиме політичного характеру — згідно з твердженнями її основників, тільки змагатиме до двигнення Франції з внутрішнього розбиття, обєднання французів на базі національних ідей їх воєнного провідника та реалізація тих ідей спільними силами. До нової організації можуть належати члени всіх партій, якщо вони погоджуються з головними прінціпами де Ґоля. Вважається, що поворот де Ґоля до політичного життя стоїть однаково у звязку з внутрішнім положенням Франції, як теж зі загальним виясненням в міжнародніх відносинах після недавного протикомуністичного виступу президента Трумана.

ДИПЛОМАТИЧНА АКТИВНІСТЬ В МОСКВІ.

Москва, 8. квітня. — Перебування в Москві міністрів закордонних справ трьох західних великодержав, як теж приїзд різних делегацій на їх конференцію в справі Німеччини, сильно оживили дипломатичне життя в столиці Росії. Крім кожнодениих офіціяльних сесій Ради закордонних міністрів, відбуваються постійні розмови, наради, імпрези і т. п., влаштовувані на білятеральній базі поодиноких делегацій. Британські дипломати переговорюють зі советськими справу продовження советсько-британського договору, французький міністер Бідо переговорював з югославською делегацією, відбулися теж численні розмови між британцями й американцями.

СТАНОВИЩЕ ГРЕЦІЇ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ.

Атени, 8. квітня. — Після проекту президента Трумана в справі допомоги Греції і Туреччині, проти Греції видвигнено цілий ряд застережень і обвинувачень, що їх намагався вияснити сьогодні грецький премієр в пресовому інтерв'ю. Він рішучо заперечив обвинувачення, мовляв грецький уряд противиться контролі американської допомоги в його країні.

ЗНОВУ СУДЯТЬ НАЦІСТІВ.

Мюнхен, Німеччина, 8. квітня. — Перед американським Військовим Трибуналом почався тут сьогодні процес проти чотирьох визначних націстських провідників, які вже після війни намагалися творити підпільний рух, що дальше зберігав би націстські ідеї. Обвинувачено двох генералів і двох полковників які занімали колись важливі пости в гітлерівській партійно-військовій системі та мають найвищі гітлерівські тідзначення.

ГЕНРІ ВОЛЕС В ЛОНДОНІ.

Лондон, 8. квітня. — вийшовши з літака в Лондоні Генрі Волес заявив, що він приїхав шукати в Англії та в Західній Европі тих сил, які „мусять бути обєднані для мира". Волес є гостем одного видавця лондонського соціялістичного тижневика. В розмові з кореспондентами він нічого не згадав про свою опозицію до нової політики президента Трумана. Американська преса вважає, що Волес поїхав до Европи „лікуватися після доктрини Трумана".

МОЖЛИВІСТЬ „ЧИСТКИ" ТЕЖ В СЕКРЕТАРІЯТІ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Лейк Соксес, Н. Й., 8. квітня. — Генеральний секретар О. Д. Тригва Лі розглядає тепер пропозиції слідства в справі обвинувачення, що деякі урядники в секретаріяті О. Д. є про-соєтського наставлення. Ніхто з членів О. Д. не вніс офіціяльного обвинувачення, натомість були посередні закиди, головно грецького уряду відносно осіб, приділених секретаріятом О. Д. до Балканської Провірочної Комісії, та подібні критичні завваги в американській пресі.

ДАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ВАЖКО ХВОРИЙ.

Копенгаґа, 8. квітня. — Данський король Християн Х. мав минулої неділі кілька серцевих атаків і тепер так ослаблений, що престолонаслідника Фредеріка відкликано з відвідин у Швеції і назначено регентом.

ТУРБОТИ ЗІ СОВЄТСЬКИМИ ЖІНКАМИ.

Лондон, 8. квітня. — В Англії перебуває делегація Верховної Ради СССР і британський державний секретар Гектор МкНіл використав цю нагоду, щоб інтервенювати в справі дозволу на виїзд до Англії 15 советських громадянок, які вийшли замуж за англійців, переважно урядників британських дипломатичних і військових місій. На підставі нового советського закону советським громадянам не дозволяється входити в подружні звизки з чужинцями і тому цим жінкам не дозволяють виїжджати до своїх чоловіків в Англії. Міністер Бевин вже безуспішно ітервенював в цій справі в Сталіна.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDEL 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокe число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДУХ ДЖЕФЕРСОНА ТА ОБОРОНА УКРАЇНИ

Кожного року в місяці квітні провідники Демократичної Партії виголошують у Вашингтоні промови, у яких доказують, що партія виконує заповіти Томи Джеферсона, батька американської демократії. В часі цьогорічного „Дня Джеферсона" — бенкету, президент Труман, згідно з традицією, теж говорив про духа Джеферсона, називаючи його духом свободи. Цей дух, казав президент, сяє нині в Злучених Державах ще ясніше й сильніше, як тому 150 років. Тому саме до Злучених Держав, казав далі президент, звертаються нині, втративши свободу, різні народи на різних мовах; звертаються чоловіки, жінки і діти; звертаються і такі, що не можуть говорити, а за яких говорить їхня мовчанка. Звертаються, щоб Америка допомогла їм мати у себе такі права, про які Джеферсон писав, що їх ніяк не можна людині відібрати. Це благання зза моря, казав президент, доходить до Злучених Держав, а вони, добачують тут і там жахливі нарушення свобід народів, протестують проти них, як це дораджував робити Джеферсон, а тепер думають над тим, що треба зробити, щоб ці протести не були голословними, але більш ефективними.

Президент Труман обговорив ще ширше необхідність краю бути забезпеченим на всякий випадок під воєнним оглядом, як теж потребу піддержки Організації Обєднаних Держав. З тими думками, як і з потребою вдержувати Злучені Держави на економічній, промисловій, фінансовій та технічній висоті, кожний погодиться, як і похвалить адміністрацію за її зрівноваження буджету та надвишку, призначену на сплату воєнних довгів. Та інша справа, коли президент з ясного та всім нам відомого й зрозумілого домашнього грунту переходить до нашого відношення до інших держав, зокрема до тих народів, що поневолені й опинились під диктатурами і тираніями.

Нам здається, що коли ми хочемо поступати в дусі Джеферсона, то нам треба мати одно і те саме слово потіхи та одну й ту саму мірку бодай моральної допомоги для всіх народів, що мучаться під тиранами. Нам далі здається, що коли якийсь нарід віками бореться з тиранією і впродовж останніх десятків літ кладе аж десятки міліонів людських жертв у боротьбі за ідеали свободи, то саме на такий нарід повинні б звертати увагу справжні наслідники Джеферсона й саме такому народові повинні б у першу чергу помагати, особливо, як цей нарід ще й нині далі бореться з такою тиранією, яку осуджує ціла свободолюбна Америка.

Таким народом є український нарід. В часі революції в Росії, в першій світовій війні, він проголосив самостійну і демократичну державу, але не мав в Америці цього щастя, щоб дістати від неї допомогу, коли на нього напали вороги-грабіжники. Греція і Туреччина дістають нині допомогу, хоч Росія ще на них не напала, а Україна під Росією віддавна топиться у морі крови, але в нас ще й тепер нема розуміння потреби заіснування справді вільної, незалежної й демократичної України, як передумови нашої власної забезпеки. Крівавиться Україна, а Америка не сповняє навіть цього, що наказує свободолюбний дух Джеферсона, бо навіть не обороняє її своїм протестом. Пригадуймо це урядові!

Нова політика вимагає нової дипломатії

Минулого тижня президент Труман іменував десять нових амбасадорів до різних країн світу. В газетних коментарах з нагоди нових іменувань було сказане, що між першими сімома новими дипломатами є пять фахівців, тобто таких, які перейшли дипломатичний вишкіл; один був з давнішої служби, а лише один був банкиром, але теж уже перед тим був на услугах держави. При назначенні дальших трьох дипломатів згадано, що вони всі три є „дипломати з карієри", тобто такі, що фахово посвятилися праці для невидимого керування державних справ заграницею.

Коли з нагоди нових дипломатичних назначень появляються замітки, що це „дипломати з карієри", то це мусить викликати запит: „А які ж були американські дипломати досі?".

Нема потреби закривати давнішої практики, що американськими дипломатами навіть на дуже відповідальних постах були часто аматори, добровольці. Дипломатична служба вважається у звичайних мирних часах за свого роду аристократичний спорт: Повно свіжих вражінь, стріча з високими урядовцями чужинних держав, нагода до міжнародніх бенкетів і люксусових забав, відповідна пошана збоку чужинного і свого населення, а при тім усім нагода до виказання таланту в тайній — „дипломатичній" — грі. Усе те вимагало великих коштів. Один лише „дипломатичний обід" якоїсь амбасади може коштувати десятку тисяч, а який то урядник їх має? Дипломатичні фонди демократичних держав стоять під контролею парламентів. Трапиться якийсь „радикальний" посол з опозиції, загляне до буджету й крик: „Ось, як то бавляться заграницею за гроші податковців!".

Ніщо дивного, що навіть така багата країна, як Злучені Держави, назначували на високі дипломатичні становища добровольців-багатіїв, які були готові покривати кошти репрезентації з своєї приватної кишені в заміну за оті почесті й інші приємності, які їх ждали часто в незнаній їм службі. З такого дипломатичного ділетантизму виходили часом шкоди для Америки, бо її дипломатія була залежна від особистого хисту й досвіду добровольців. З другого боку, у мирних часах, коли Америка не мала страху перед якоюсь закордонною небезпекою, ці шкоди можна було якось направити.

Одначе після першої світової війни відносини почали змінятися в самих основах. На місці постійних мирних відносин прийшла безупинна загроза війни. Америка перестала бути далекою недосяжною заморською країною для інших держав, а стала впливовим чинником в міжнародній політиці. До цих нових відносин треба було приноровити теж і дипломатичну службу Злучених Держав.

Підо впливом новочасних вимог вашингтонський конґрес випрацював за спонукою секретаріяту стейту „Акт заграничної служби з 1946 р.", ухвалений як закон в серпні минулого року на місце такого ж закону ще з 1855, отже майже зперед сто років. Новий „Акт заграничної служби" передбачує конечність поширення числа фахових дипломатів, що то їх називають „карір дипломат" — дипломатів з карієри. Для цієї цілі підвищено платні всіх урядовців в дипломатичній службі і передбачено окремі додатки на покриття надзвичайних коштів. Отак, коли акт з 1855 року признавав американському амбасадорові в Лондоні платню у висоті $17,-500 річно, то в новім акті ця платня встановлена на $25,000 і тільки ж дають додатку на окремі видатки, разом $50,000. Інші становища заграницею мають платню відповідну до передбачених обовязків, одначе на всякий випадок американський урядовець заграницею буде міг покрити свої видатки з урядової платні і не мусітиме оглядатися все на свої приватні фонди. Новий акт робить американського дипломата залежним від державної платні, а не від його особистого маєтку, а це знову приневолює такого урядовця посвячувати свої спосібности на услуги дежави і дбати всіми силами про її добро. Що більше: Новий акт передбачує аванс у службі не відповідно до особистого маєткового стану службовика, а відповідно до його заслуг і літ служби. Це значить, що дипломатична служба стає вже правдивою карієрою для одиниць, які їй професійно посвячуються.

У новім акті з 1946 р. відбилися теж відносини нашого часу. Тому, що багато тепе рішних ветеранів другої світової війни мають досвід зо служби заграницями Злучених Держав, в акті міститься постанова про полекші при приниманні ветеранів до дипломатичної служби. Це має подвійну ціль: Перша, що ветерани своєю готовістю жертвувати життя для батьківщини заслужили собі на довіря рідного краю до їхньої готовости віддати свої сили теж в інших відносинах. Друга: хто перебув гарт духа й тіла в воєнній службі, тому лекше прийдеться встояти на відповідальнім пості в цивільній службі і приймати накази від старших, які керують долею держави.

У часах, коли комуно-большевики хочуть створити свою світову імперію, оперту на поневоленні людства, такі службовці, як ветерани світової війни, можуть віддати велику прислугу Америці зо своєю безумовною лояльністю до демократичних ідей, за які саме вони недавно чинно боролися. Отже це буде влиття свіжої крови в американську дипломатичну службу, яка посилить діяльність Америки для поширення „доктрини Трумана".

Що буде з нашої молоді?

(Надіслані з Австрії).

Серед української еміграції в Середній Европі, що є масова, є дуже багато дітей і молоді. Ті українські діти і та українська молодь прожили довгі роки II-гої світової війни в зовсім ненормальних умовинах. Це, сказати б, діти тих ненормальних і жахливих часів. А тепер уже ось-ось третій рік вони на еміграції — також у ненормальних, невідрадних умовинах.

Що виросте з цієї української молоді?

Це питання незвичайно важне, пекуче. „Молодь — майбутність народу!"

Чи це українська молодь відповість свому завданню стати гідною майбутністю українського народу?

Обі сторінки, рішальні у вихованню, матеріяльна і моральна, тут не є в порядку.

Більшість родин української еміграції живе у злиднях на ласці і неласні УНРРА-и по таборах, не маючи ніяких засобів до самостійного життя.

Чи такі батьки, батьки-нуждарі, у силі дати своїм дітям, хай вони будуть маленькі, учні вселюдних шкіл, чи більші учні середніх кішл, чи вкінці дещо старші, студенти високих шкіл, мінімальне утримання? Чи в силі подбати про матеріяльне забезпечення своїх дітей, про ті видатки, що їх вимагає собою кожна школа, кожне навчання, виховання?

Чи дбає може український загал про те матеріяльне забезпечення виховання і навчання української молоді на еміграції

І згадані батьки, і їхні діти, наша молодь на еміграції, залишені самі собі, на ласку і неласку долі. Уже з матеріяльних причин ця молодь мусить марнуватися.

А з моральних причин?

Як стоїть морально-духова сторінка виховання української молоді на еміграції?

Моральне середовище, що в ньому приходиться жити і перебувати нашій молоді на еміграції, зовсім низького рівеня. Не може бути високого морально-духового рівеня там, де іде про одиночний прожиток з дня на день, проти перепон і перешкод з усіх сторін — отже в боротьбі за життя всіма засобами.

А дальше — які можуть бути у таких обставинах духові вимоги і потреби великої частини еміграції!

А до того — і ввесь морально-духовий стан повоєнної Европи, зокрема Німеччини і Австрії, де що третій — колишній гітлерівець і якщо вже не відсидів свою кару у тюрмі за свої нелюдські вчинки підчас гітлеризму, так має щойно іти до тюрми відпокутувати! — неетичний, навіть частинно досі злочинний.

Чи в такій задушливій атмосфері треба дивуватися, що діти ростуть неписьменні і зовсім без виховання або в неморальному, а то і злочинному вихованню?

І це не тільки мова про молодь еміґрантів, але і про молодь місцевих! Молодь місцевого населення у дечому навіть стоїть нижче від молоді еміґрантів. Це ствердили многократно чужинні виховники-педагоги.

Ось такі факти є сьогодні в повоєнному світі!

Чи не треба бити у дзвін на тривогу Чи не треба кричати на все горло, що тут якраз головна небезпека для всього народу? Чи не треба раз-у-раз звертати увагу, щоб якось таки зарадити справі, щоб вихованя української молоді повести таки правильним шляхом, щоб наладнати для того виховання і матеріяльний, і моральний його бік?

Нам треба напружити всі сили, щоб ту нашу мету у виховній справі таки осягнути!

Найпершим і найважнішим обовязком є зібрати фонди на забезпечення виховання української молоді в українському дусі і в потрібному українському народові напрямі.

(У дійсності, наприклад, Українська Гімназія Братства св. Андрія в Інсбруку або, наприклад, Організація Українських Студентів Високих Шкіл в Австрії — не дістали досі ні сотика допомоги нівідки!).

Мусимо наладнати справу майбутности української молоді на еміграції, якщо не хочемо в найближчих роках опинитися поза дужками дійсности і життя.

Н. Прутський.

Україна в огні і крові

V.

Дорогий Брате:

...Я дуже тішуся, що Ти вже видужав і як це потрібно для Твого здоровля, то мусиш робити так, щоб схуднути. Мала Л... каже: тітко, напишіть вуйкові, хай приїде сюди і тут зараз схудне. Доньку ...чихи були вивезли до Союзу і вона тепер вернулася, бо мала польські папері. Каже, що працювала при картоплях і завжди за пазуху ховала дві, або три; більше не могла вкрасти, бо була сильна контроля. Ці дві картоплі опісля в хаті варила, але крадьки, щоб ніхто не бачив, бо її чекала б велика кара. Цю бульбу вона їла як великий присмак. Там люди крадуть пригорщами і їдять сире зерно.

...Той витинок з вашої газети, що Ти прислав — це дуже цікаве і мило нам почути своє слово і добре. Той витинок і той лист, де було,що... я післала в ліс, щоб хлопці прочитали і знали, як про них пишуть в Америці. А з тих грошей, що Ти прислав, ми створили тут таку касу тайну і що їм до ліса потрібно, то ми купуємо і посилаємо і ще самі робимо складки. Тепер придбали їм трохи теплого білля. Вони — наша єдина надія, вони держать нас при житті, бо дають нам надію, ці наші найдорожчі герої. Бо тих мук і тих терпінь, які переходить наш бідний український нарід напевно нема навіть в пеклі. Ти памятаєш Т... з О..., дочку М...? Червоні бандити прийшли до неї рабувати а її саму страшно напастували. А як вона просилася, що має свій час і показала їм сорочку, то ті звірі... (тут описаний злочин, якого з цензурно-моральних причин не можна словами передати. — Ред.). Накінець усіх в хаті так страшно збили і все зрабували, все що було. І так щоденно напастують кожний український дім. Люди живуть в смертельному страсі, в страшній гарячці день і ніч наслухують чи не йдуть ті антихристи і завжди то з одної то з другої хати чути тільки стріли та жахливі крики катованих. Але досить, я ж все одно не можу описати всіх наших терпінь. Ограбили, скатували, збили наш нарід, синів, мужів і братів в ліси загнали, а інших як собак забрали та повезли на Сибір. Якби Ти знав, як вони страшно плакали, як їх забирали. Ти пригадуєш Р... і К...? Вони обидві найбільше умлівали і кричали: Боже, де Ти! А наш Р... як той Лазар, хорий, каліка і на таку поневірку пішов. Умираючих людей витягають з ліжок і не дають їм навіть спокійно вмерти...

...На нині вже досить. Наші „зайчики" дякують Вам в Америці, що про них памятаєте.

VI.

Дорогий Брате:

Сьогодні посилаю Тобі брошурку. Вона надрукована в лісі в бункері і надрукована в українській, польській, чеській, словацькій, англійській та французькій мовах. Вони нам передали в польській мові, щоби ми розкинули її тут між польським населенням. Найкраще пішли цю брошурку до редакції і теж листи, тільки аби вони не сказали, як я це все пересилаю...

Стільки в листах. До останнього була долучена згадана брошурка, що називається „Кривавим шляхом Сталінської демократії", надрукована на циклькостилю „В друкарні УПА ім. Василенка-Волоша". В брошурці подані подробиці з чотирьох большевицьких нападів на село Завадка Морохівська, про що вже своєчасно писалося.

Листи, записки від повстанців і т. п. матеріяли є без сумніву автентичні, і їх зберігається в редакції. Вони тільки частинно відкривають ту залізну заслону, за якою палає в огні та заливається кровю Україна. Всі ці злочини, яких допускається червона Москва над українським народом, будуть записані в історії на вічну ганьбу і прокляття цього століття. Серед тих злочинів, насильств, терору, смерти і руїни, яку принесла червона азійська орда на многострадальну українську землю, виростає до найбільшого геройства, самопосвяти і лицарськості Українська Повстанча Армія, що є не тільки оборонцем свого власного народу, але й авангардом цілого культурного світа в боротьбі проти найбільшого варварства в світі: большевизму.

(Кінець).

Ол. Луговий.

Дажбожі Внуки

I.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

8)

„Княжич і Княжна".

Вже шостеро людей ждало на обслугу, похмуро-зацікавлено незнаного їм Ростислава оглядали, начеб був він виведеним на ярмарок конем. Ірина увихалася швиденько, все ж впоратися не могла. Коби хоч людина відразу сказала хоч, чого вона хоче! А тож ні, дивися їй в рот, пригадуй, бо не кожна знає, як яка річ зоветься, який сорт. Бігай, міняй; взагалі, праця не для одного. Ірина поглядала через вулицю чи не йтиме Олена. Але вона не показувалася.

Приглядався Ростислав дівчині, любувався її постаттю, жалував, що так мучиться, але якось ніяковів, не наважувався запропонувати їй свою поміч. Симпатія до неї все ж перемогла.

— Як що не маєте нічого проти, панно Ірино, я помагатиму вам! — сказав англійщиною, щоб покупці не розуміли. Більшість їх говорила поправною українщиною, та траплялися такі, що їх мішаної російсько-польсько-англійсько-української тарабанщини і Дух Святий, здається, не зрозумів би.

— Певно! Прошу дуже! Сама не дам ради! — зраділа дівчина.

На диво покупців зайшов за прилавок до неї, кажучи.

— Так ви виписуйте замовлення, стільки чого, ставте ціну, розчислюйтеся з заплатою, а я, що треба, діставатиму, важитиму і пакуватиму.

Взявся до роботи. Подала йому Ірина одну картку: — мішечок поріджу (овелини), пачку корнфлекс, пять фунтів цукру, тютюну, папірців, сірників, два бохонці хліба, по пляшці молока і сметани, пів фунта шинки, фунт масла, тузин яєць, бульби пять фунтів, рижу, солі, перцю, бобкового листу, олівець, ще якоїсь хріновини... Хай то грім свисне! Ледви встигав запамятати, очи розбіглися по численних полицях. Не дав ще ладу одному замовленню, дістаючи тютюн пару разів зіштовхнувся з Іриною, немов опянів від приємного пахучого її тіла, а вона з любою посмішкою підсунула йому кругу картку, ласкаво милуючи його іскристими оченятами. Каявся вже, що добровільно напрохався у халепу, та відступати годі! Не диво, друге замовлення пішло лекше. Не така пропасть річей, ну й знав вже приблизно на якій полиці що лежить, не блудив здовж зором.

Праця пішла швидче. Ірина виписувала замовлення, він спакувавши підсував з рахунком до неї. Вона перевіряла, чи яка річ не пропущена, підсумовувала, брала гроші, або записувала до книжки боржників. Незабаром крамниця опустіла.

І знов почали розмову стоячи рядом за прилавком. У любих усмішках сушили одно до одного зуби, гей би до сонця. Доторкатися одно до одного уникали. Чули якусь чаруючу теплоту і на відстань. З перших хвиль відчули велику взаємну симпатію, потяг до другого, а досвіду набули ще ніякого. Поводилися так, як підказувало їм почуття, вроджена незіпсутим дітям стидливість. З того всього зачинало бракувати їм слів, ввічливість, знов вимагала розмови. Відомо, намагав базіканням Ростислав, мужчина. Не прийшло їм на гадку, що люди візьмуть їх на язики. Або розібють перші прояви їх чистої невинної любови, або... Викличуть в їх істотах огонь могутнього все перемагаючого кохання, що його в собі вони не передчували ще, прискорять їх злуку на все життя. Так з лагідної невеликої хмарки накрапує дощик. Нерішучий, несміливий, як ті перші прояви, першої любови. Загремить грім, блискавки засвітять і хлине ливень. Вода реве, бурчить, забирає все зустрічне на шляху... Небагато, зрештою, на людських язиках обоє розумілися.

Людиска все швендалися то за тим, то за іншим, приходили й відходили. Переглядалися між собою значучими поглядами, хитали таємничо головами в бік молодят. Надто приязно заговорювали з Ростиславом. По англійськи їм не йшло якось, а мішанини хлопчина не розумів. Заговорювали й по німецьки. Він, або на здивовання Ростислава, й Ірини ту німечину виправляли, казали, що вони не бісурмени-

(Продовження на стор. 4-тій).

8-мі Вищі Освітні Курси

„Вибачте мені, що плачу. Мені серце з жалю розриваеться, бо мушу вже відіздити з Винипеґу, де я впродовж 7 тижнів щоденно жила у великому гурті українських дівчат, хлопців й учителів і чула ґарні науки нашою рідною мовою. Зо мною щось дивного на Курсах сталося. На Курси я їхала, бо посилали мене тато й мама. Вже й на Курсах кілька день я собі байдужо сиділа. Однак за той час так мило стало мені слухати науку українською мовою, що я наче пробудилася з глибокого сну. Глибоко стали западати мені в душу українські пісні, українська музика, наука рідної мови, історії. І мені так любо стало пробувати у великому гурті українських дівчат і хлопців. За кілька тижнів всі ми стали одною великою родиною. Всі мені стали близькі й рідні. Я полюбила цілою душею все те ґарне, що створив український нарід. За час Курсів я просто переродилася. Стала новою дівчиною. Я така горда, що ми, українці, маємо таку багату культуру, з якої ми можемо багато дечого вділити й для Канади та Злуч. Держав. Байдужою дівчиною я сюди приїхала, а звідси їду новою дівчиною, глибоко пробудженою. Мені так хочеться працювати для нашого народу. Я плачу, бо мені жаль покидати тепер Винипеґ. Плачу й тому, що моє серце переповнене великою радістю. Радію, що так багато я навчилася на Вищих Освітних Курсах..."

Такими словами, поміж сльози, прощалася минулого року при кінці Вищих Освітних Курсів одна із дівчат-курсанток з своїми учителями в канцелярії Осередку Української Культури й Освіти. А багато було й таких курсантів і курсанток, що перед відіздом і слова не могли промовити, бо сльози давили їх за горло. Всім курсантам жаль відіздити з Курсів у Винипеґу.

Та не важне те, що курсанти плачуть, коли відіздять по Вищих Освітних Курсах з Винипеґу додому, але те, що відіздять з Курсів новими людьми, збагаченими скарбами рідної культури, і готовими з посвятою працювати для свого народу й тієї країни, де живуть.

Загальні відомості про Вищі Освітні Курси.

Як відомо, українські Вищі Освітні Курси відбуваються кожного літа в місяцях липні й серпні. Досі Вищі Освітні Курси відбулися вже сім разів. Цього року в липні й серпні відбудуться вже 8-мі Вищі Освітні Курси. Вищі Освітні Курси утримує Осередок Української Культури й Освіти. Вчать на них визначні українські учителі й професори. Цього року сподіємося мати й нових учителів з Европи. На Курсах буде промовляти й предстваник канадійського уряду з Департаменту Горожанства.

Дві кляси.

На Вищих Освітних Курсах є кві кляси: Загальна й Спеціяльна. **Загальна Кляса** призначена для всіх хлопців і дівчат, яким потрібно збільшити знання української мови, історії, співу, музики, народних танців, і подібного. До Загальної Кляси можуть ходити й старші віком особи, що хочуть збільшити своє знання Украйнознавства. **Спеціяльна Кляса** призначена особливо для тих, що мають вже деяке знання з обсягу Українознавства й музики, але хочуть поглибити те знання. В Спеціяльній Клясі є виклади з области української культури, письменства, історії, музики, диригування, тощо. Окремий відділ цієї кляси буде вчитися й педагогіки, особливо ті курсанти, що хочуть стати учителями й учительками Рідної Школи. А що цього року припадає 105 літ від уродження та 35 літ від смерти великого українського композитора Миколи Лисенка, то спеціяльну увагу звернеться при науці співу й музики музичним творам Лисенка.

Впис, вписове і кошт життя.

Вписове за два місяці науки на Курсах 15 долярів. Харч і мешкання місячно будуть коштувати приблизно від 35 до 40 долярів. Частина дівчат буде приміщена в Домі Осередку Української Культури й Освіти, решта курсантів буде приміщена з українськими родинами, під добрим наглядом. Вписове (15 долярів) висилайте разом із вписовою заявою хлопця чи дівчини.

Час Вищих Освітних Курсів.

Вищі Освітні Курси тривають дво місяці: липень і серпень. Починаються 2-го липня, а кінчаться перед кінцем серпня. Кожного року Курси кінчаться концертовим виступом курсантів.

Ціль Курсів.

Досі на Вищих Освітних Курсах було понад 400 учасників, які по різних місцевостях Канади й Злуч. Держав тепер беруть участь у громадському житті як учителі й учительки Рідної Школи, інструктори українських народних танців, провідники молодечих організацій, та взагалі як діяльні члени місцевих організацій. Ними збагатилися і українські організації і Канада та Злуч. Держави. Минулого року було 90 курсантів і курсанток, з того 80 з різних місцевостей Канади і 10 із Злуч. Держав.

Не відложуйте справу виховання дітей в рідному дусі! Порадьтеся та якнайскорше зголошуйте їх впис на 8-мі Вищі Освітні Курси!

Управа Вищих Освітних Курсів.

Пишіть до:

UKRAINIAN CULTURAL AND EDUCATIONAL CENTRE
P. O. Box 3093,
Winnipeg, Manitoba, Canada.



ШУТКОВА НЕДІЛЯ В ЄРУСАЛИМІ.—Минулої неділі святкували в Єрусалимі римо-католицький Великдень, але більшість хрисіян взяла участь у шутковій процесії, як її бачимо на цьому образку, бо святкує Великдень після старого календаря, себто в наступну неділю.

Українська пісня в Форальберґу

Заходом громадського комітету прихильників української пісні у Форальберґу відбувся дня 17. лютого 1947 в Гоґенемс-Форальберґ концерт мішаного хору „Боян" та української чоловічої капелі „Ватра".

Хоч це був робочий день, понеділок, наша, як і чужа публики дописали своєю фреквенцією.

Програма концерту складалася з українських народніх та клясичних пісень. Концерт назагал випав добре.

Оба диригенти хору „Боян", проф. Безкоровайний та дир. Білик, вложили досить труду й дали доказ, що одинокий хор з Гоґенемс, як одинокий мішаний хор у Форальберґу стоїть на належній йому висоті та заслуговує зі сторони громадянства на моральну й матеріяльну піддержки. При вмілій переорганізації мішаного хору „Боян" та скомплектованні жіночих голосів, хор може сміло претендувати на репрезентаційне місце між іншими хорами в Австрії.

Малою несподіванкою було сопранове сольо п. М. Гірнякової, яка при фортепіяновім акомпаніяменті проф. Безкоровайного виконала дві українські та одну німецьку пісні. П. Гірнякова є відомою українському громадянству і чужинцям солісткою, головно через своє чарівне виконання Молитви з „Тоски".

Згідно з програмою несподіванкою вечора мали бути наші форальберські ревелерки, які з причини занедужання одної із них, не могли своїм виступом збагатити програми концерту.

Осок.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Успішне віче Українського Конгресового Комітету.

Дня 9-го березня ц. р. відбулося в салі Українського Народного Дому велике віче Українського Конгресового Комітету, яке перешло з повним успіхом. Признання за добре переведене віче належиться його організаторам, а також бесідникам та всім учасникам.

Віче започатковано відспіванням американського гимну, а відкрив його короткою промовою п. Пилип Дамян, голова місцевої філії У. К. К. та заступник голови У. К. К. і попросив на предсідника молодого адвоката п. Михайла Шайку. Секретарювали п. п. Михайло Чемний і Петро Запорожець.

По привіті по належній інтродукції п. Шайка попросив до слова першого бесідника п. Степана Шумейка, голову Конгресового Комітету. П. Шумейко в своїй майже годинній промові передав привіт від наших скитальців, яких йому недавно довелося стрічати під час його побуту у Франції. Опісля коротко переказав подяку від скитальців до заокеанських братів і сестер за ті дари, що вони одержали чи то в харчах, одежі чи грошах.

Також передав свої спостереження про погляди нашої провідної верстви на скитальщині та її зауваги, що політична акція американських українців далеко не вистарчальна, однак і те, що робиться, є досить поважне й голосне.

Дальше переповів свої враження з Мирової Конференції в Парижі та доказав кількома наворотами, що загальна опінія правлячих кругів нинішнього світу є багато прихильніша до української справи, як була перед тим. Це показує, що українська справа набирає більшої важливости та вяже в собі багато проблем. Вказав теж на слабе розуміння політичної ділянки серед американських українців, як це виходить із убогої піддержки політичної акції з матеріяльної сторони. Також подав до відома, що є в пляні створити всеукраїнський пан-американський фронт, зорганізований з усеї української еміґрації на західній півкулі.

На закінчення сказав кілька слів в англійській мові до української молоді з зазивом до співпраці зі старшою генерацією.

З черги промовляв представник дітройтського кат. університету о. проф. Філяс. Шановний бесідник у своїй промові вказав на переслідування укр. катол. церкви в Советах та вказав на промову кардинала Тісеранта в цій же справі. Рівнож переповів замітки свойого приятеля, війського капеляна, про те, чому і як опускали свої рідні землі наші скитальці та про їхне життя на чужині. Закінчив закликом до мольби за тих нещасних скитальців у їх витривалості під час переслідування.

Панна Зейкан, — свіжа бесідниця, в своїй пориваючій промові згадала про геройчну боротьбу УПА, яка була якраз тим чинником, що розторощив гітлерівську деспотію. Щирими закликами кликала за допомогу тим борцям, бо їх ідеал є нам всім дорогий. Кількома словами схарактеризувала поведення східних українців, які показались щирими українськими патріотами дарма, що були годовані майже ціле своє життя москалізмом і комунізмом. Під кінець закликала до щедрої матеріяльної жертви і активної помочі в боротьбі за кращу долю укр. народу. Поважнішою жертвою від себе започаткувала збірку що принесла поверх тисячі долярів.

Четвертим бесідником був полковник американської армії п. Артур Фрейзер. Він висловив радість з того, що українці вклали в культурну скарбницю Злучених Держав. Шановний бесідник, спинився врохи довше над змаганням Злуч. Держав в цілі збереження миру для світу та вказав, що підчас війни був один фронт, якому треба було статити чоло. Сьогодні, щоби зберегти мир, треба завзято боротися на всіх фронтах. Тому закликав молодь, щоб брала живу участь у громадському, і державному житті, щоб зробити Америку сильною та зберегти для неї високий престіж у світі.

Резолюції в українській мові відчитав голова резолюційної комісії п. Михайло Чемний, в англійській п. Михайло Шайка, предсідник віча.

Резолюції з віча вислано до президента Трумана, секретаря стейту Дж. Маршала, сенаторів: Ванденберга і Фергусона і секретаря О. Д. Тригва Лі.

Делеґація від литовців перепросила віче, що їх представник о. Березіс не міг в незалежних від нього причин явитися, однак заявила свою готовість співпрацювати з нами в наших змаганнях.

Кінцеву промову виголосив голова У. Д. Комітету п. адвокат Іван Панчук, котрий зробив реасумацію промов та з радістю підкреслив, що в Дітройті оживає і запнучується добрими ділами наше національне життя та змітцнюється віра в краще завтра, яке, як він переконаний завершиться добуттям вільної від нікого незалежної української держави.

Піснею „Не пора..." закінчено це успішне віче, яке певно залишиться на довго в памяти патріотичних громадян-українців міста Дітройту і околиць. Місцева преса помістила довші поклики з перебігу віча. Список жертводавців поданий під звітом.

Петро Запорожець
і Михайло Чемний,
секретарі віча.

По $25: Андрій Градовський, обоє Стефан Хомини; по $20: Анна Старик, Йосиф Ґурський і Юліян Цебринський; по $10: о. Степан Побуцький, Петро Верещук, Йосиф і Катерина Моляк, Йосиф Філяс, Ів. Ладика, Анна Федак, Ґеник, Анна Гусак, Павло Ганиш, Никола Тиро, Укр. Нар. Дім, Евстахія Федак, Стефан Дулька, Анастазія Біловус, Микола Семиґен, Ілля Семиґен, Галина Зейкан, Северин Перецький, Антін Стеткевич, Н. Сетел, Н. Крук, Йосиф Крупка і Іван Шалко; по $5: І. Шатарин, С. Шумняк, Стисловська, Ю. Лелюх, І. Кульчицький, І. Мельник, І. Медвідь, І. Процайло, П. Керницький, Н. Н., С. Бородач, А. С. Стецько, В. Єднак, Ф. Крутин, Д. Білик, І. Гришко, І. Шавінський, М. Кушнір, Г. Михайлишин, М. Буґіль, А. Котович, П. Даміон, А. Соломка, Д. Ковальчук, О. Процюк, І. Століяр, В Яворський, Г. Васько, С. Ґеник, М. Ґерус, П. Заяць, С. Ревак, І. Каменецький, І. Стружовський, С. Борух, В. Угрин, І. Мосляк, д-р Ів. Грибик, М. Попович, М. Будзол, Ю. М. Шустакевич, М. Чемний, В. Яворський, А. Тимочко, Н. Буґіль ,Семочко, Ґрабовський, Й. Тимчишин, о. В. Білинський, І. Джярик, Коран, Чорний, О. Шеремета, Н. Машталір, С. Ґава, О. Запотічний, П. Щурґот, Н. Костинюк, Н. Ковальчук, І. Басе, С. Честух, Т. Торський, Л. Нахвостач, Н. Небожекно; по $4: І. Гулька і А. Деркач; по $3: О. Курочка, В. Красноженик, А. Блащук і Н. Савчук; по $2: І. Дячук, М. Чупа, Періжок, Д. Федик, А. Маланюк, В. Васелишин, Заплатинський, Чечний, С. Карпінка, М. Тимчина і Семен Вроговський. — Решта була зложена долярові й дрібними жертвами. Коли кого з шановних жертводавців пропущено в цьому списку через недогляд або через неточне записання, то просимо ласкавого вибачення, або також просимо подати нам своє ім'я і суму жертви. В імені У. К. К. складаємо всім жерводавцям якнайщирішу подяку.

П. Дамян,
голова філії У. К. К.
в Дітройті.

ШАМОКІН, ПА.

Відходять від нас...

Громада, у якій народився Український Народний Союз і в якій було свого часу чимало осіб, що відгравали поважну ролю в українському житті в Америці, розпрощалась тепер навіки з чесним громадянином старої генерації, якім є бл. п. Олександер Дроздик, що помер 14. березня у 62 році життя.

Небіжчик був не лише учителем, не лише дяком і не лише диригентом хору — як сказано в місцевій газеті — але був ще знаний як „професор" співу тому, що як управитель хору понад чверть століття розславив цей хор у цілій околиці. Як самий особисто, так і хор під його управою брав останніми часами живу участь у допомоговій акції для українських скитальників. Разом з хором це була важлива частина церковної громади.

Не диво, що на похорон небіжчика зібралися парафіяни і сусіди у великому числі. Похоронний обряд відправив місцевий парох о. М. Кузьмак, який у своїй проповіді змалював трудолюбиве життя покійника, а також і його заслуги для церкви й громади. Небіжчик був теж примірним батьком родини, бо дав усім дітям високу освіту.

Дня 7. квітня 1947. р. помер у 52. році життя

ТИМКО НІНЬОВСЬКИЙ,

довголітний член, делегат і секретар Тов. Запорозька Січ, від. 117 У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійний вступив до Тов. і У. Н. Союзу в 1920 році. Походив з села Жукотин, пов. Коломия, Зах. Україна. Оставив у смутку жену Павліну і зятя Волтера Марковського.

Похорон відбудеться в четвер, 10. квітня, в год. 9:30 рано з похоронного заведення П. Яреми, 129 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку. В церкві св. Юра при 7-мій вул. буде поминальна Служба Божа. Просимо членів, вільних від праці, взяти участь у похороні. — В. Й. П.!

Г. Стефанишин, предс.

Юлія М. Шустакевич.

КРИГА

Олена Якимова запопадливо готовилась до Великодня. Горячково прочитувала може вже десятий раз дорогий листок від свойого Василя з Америки, в якому він повідомляв, щоб вона сподівалась його на Великдень дома, а потім... о Боже... він пише, що забере її з дитиною до Америки.

Вона не знала б гаразд сказати, чи вона хоче їхати в цей далекий, їй незнаний край. Вона тільки мріє про це, щоб Василь скоро вертав. Вони обоє були такі щасливі, ось тут в цьому домику, над річкою, на Підзамчу. Тут вони родились і росли, до школи разом ходили. Тут їх маленька Ганууся родилась. І з якоїсь невимовно болючої радости серце в неї холонуло.

Якраз три роки минає, як з весною плила крига на ріці, вона виряджала Василя далеко, за море. Ганусі тоді було тільки два рочки і вона татка не тямить а він, він її тепер не впізна!

Ганууся сиділа на долівці і силкувалась завязати свої черевички, та її дрібні пальчики ще невправні в такому ділі.

Завяжіть мамусю мені черевика!

Завяжу... завяжу, моя ти пташечко, моя рибонько!... Якимова за кожним словом цілувала свою малу пестійку і промовляла: Як татко приїде, він привезе тоді золоті черевички і... і шовкову сукончку. Я вберу тебе як лялю, і кучері позаплітаю. Моя ти щебетушечко!!

Вона щераз пригорнула дитя, потім надягла на неї синій жупанець і такуж хусточку і каже: Тепер іди на двір і бався... бався, та нікуди не ходь! Памятай, не йди на беріг, бо там крига на ріці тепер пливе! —

А крига цього року велика. Зима була тяжка і довга. Тепер сонце почало пригрівати і Гнізна почала підноситись. Цілу довгу зиму вона була покрита грубезним ледом. Як рубали лід на Йордан, на Водосвятіє, так ледви добились до річки. Майже на цілий метер завгрубшки! І ось тепер під промінням весняного сонця він тріскає, ломиться, зрушується і з шумом та притаєною силою відпливає.

Часом в ночі, ломіт криги такий сильний, начеб хто з кріса стріляв.

Серединою ріки вже несеться крига, а береги ще в ледяній окові.

Городок Якимових виходить до ріки. Літом тут чудово! На березі розлогі верби свої довгі віття купають у воді. Тут приходять літом деякі „кращі" люди, за малою оплатою купатись, а зимою тут чудова ховзанка!

Гнізна не велика ріка і спокійна. Перетинає старе історичне місто Теребовлю на дві половини, а над Гнізною маєстатично підносяться старезні замкові мури, які криють в собі багато-багато минулого. Нище города стоїть млин, який тепер перед святами притих. Хто мав що змолоти, змолов вже на пасху. Тяжкі застави тепер спущені і спинюють збір води і криги, та спрямовують її на повну ріку. Від млина напоперек ріки простягається гать висока на яких два метри. Тепер вона відкрита і каламутна вода з поломаною кригою, з шумом переналюється крізь гать і жене долі рікою.

Усі тепер заняті перед святками, хто дома а хто у церкві молиться. Цеж бо Страсний Четвер! Якимова, виправивши Ганусю на весняне сонечко, взялась порядкувати в хаті. Прикрашує квітками святі образи. Квітки вона сама робила з тоненького паперу. Мала надзвичайний хист до роблення паперових квіток і ось вона заквітчає великим кучерявим маком зеркало і глядить на своє кругле, здорове та румяне лице, на свої каштанові коси, що віночком вються круг голови. Василь пише, що в Америці треба тяжко працювати. О, вона сильна, здорова, вона все подужає! —

А на дворі мала Ганууся бігала-бігала по подвірі, розганяла кури, а далі не втерпіла, відчинила хвірточку і вийшла на беріг. Забула мамину осторогу...

О, як вона любить ховзатись! В зимі тут приходять на ховзанку гарні пані і пани. Ганууся теж ховзалась попри беріг. Тут так все гарно було. Вони обі з мамою замітали сніг, щоб було краще ховзатись. Ось вона трошки попробує як тепер на леді. І Ганууся обережно зсувається з берега по камінних східцях, стає на леді і дивується... дивується, чого так вода шумить? — Он там по середині ріки такий ломіт! Це крига! О як котиться, перевертається!...

Ганууся наче зачарована на леді стоїть, глядить на грозу, якої вона у своїй діточій голівці ще не зовсім розуміє.

Там десь поза млином неврaзно долітають до її уха людські голоси і поступивши ще кілька кроків від берега, бачить гурт людей, що теж зібрались дивитись на кригу. А там далеко-далеко Ганууся бачить міст, новий великий міст. Там теж люди стоять і дивляться як пливе крига. Ганусі тепер все виглядає дивне. Тут все так було спокійно в зимі, річка глибоко дрімала, а тепер шумить, піниться і клекотить. Та враз Ганууся відчула якийсь гуркіт позад себе, лід під нею загойдався і здавалось їй, що вона їде наче пливе. Оглянулась до берега, а берег далеко і Ганууся стоїть на леді наче на столі. Хвилину вона радіє і плеще в долоні! Вона ж кудись їде, пливе як у човні!... А тимчасом між берегом і нею з шумом твориться щораз — то більша віддаль і нова струя пре Ганусю на середину ріки. —

Ой мамо, мамо! Чому мами нема?! Ганууся дрожить і починає розуміти усю грозу, яка шаліє довкруги неї! Вона одинока тут посеред розбурханої криги наче синя цятка, кличе мамо — мамо!! А поза млином гурт людей ахнув, коли побачив цю маленьку синю цятку!

Дитина, дитина!! Хто в Бога вірує — рятуйте!! Чия це дитина?! Біжіть рятуймо!. Це Якимової дитина, це Ганууся! І хтось погнався до Якимової. —

Вибігла вона з хати, кинулась прожогом на вулицю, звідки долітали трівожні голоси. Вона не знає куди бігти, але біжить там, де бачить гурт людей. Там... ох там, щось приключилось її Ганусі, адже не кликали б її. Вона летить, перескакує почорнілі кучугури снігу і трівожними очима шукає синього жупанця поміж юрбою. За нею теж біжать, щось кричать і товкують, та вона нічого незнає і не розуміє...

Де, де вона, моя дитина?!...

Усі показують в сторону гатки, і — раптом Якимова несамовито скричала і остовпіла. Там... там її єдине дитя, на обламку криги, якою вже крутить вир і яка наближається до спаду, і зараз станеться щось неймовірне, страшне!!

Якимова наче дикий звір міряється до скоку в розшалілу кригу, та рівночасно її хватають багато рук: Куди летиш, жінко?! Цеж неминуча смерть!! Держіть її, не пускайте!

Якимова шамотається, бореться з людьми і кличе: Ганусю моя дитино, татко приїде, а ти!... І заніміла. Її великі очі спинились дико на синю цятку, а синя цятка лебедить щось до мами, махає ручками, та за шумом і лоскотом криги ніхто її не чує. Вона маленька раптом зняла ручки вгору наче до неба, крига з нею обкрутилась і шторцом спинилась над самим спадом. Ганууся вчепилась верха свойого ледяного стола і на один мент повисла. Та в цій же хвилі надплила нова крига, вдарила об ледяний стіл і Ганууся зникла в бурливій кризі!...

Під водопадом кипіло, вирувало, котилось, а за хвилину показалась багряна пляма і скоро кудись спішила...

А на березі теж кипіло! Глядачі заломлювали руки, діти з остраху утікали, мами плакали. Кожен давав поради та ніхто нічого не діяв, бо всякий чувся безсилий супроти брутальної криги. Якимова рвалась, благала помочі, здіймала руки до Бога та її розпука пропадала без відповіді.

Та втім, зпід водопаду винирнула синя цятка і безвладно відпливала з бігом ріки. Якимова кинулась, рванулась вперед, і — вона дужа, сильна, вона переможе, переможе брутальну силу ледівця і вирятує своє дитя!!

Скочила з берега і почала на життя і смерть! Дужими раменами відпирає тяжку кригу і преться на середину ріки до синього жупанця! Остра крига здирає їй рамена, калічить тіло і вже стелиться за нею кривава стежка. Чим більш до середини ріки, тим сильніша струя і більша крига несеться. Та втім підноситься великий лім леду і наче напасник вдаряє в нещасну, закриває її і все йде в суміш!... Стратила сердешна силу і пішла з кригою... Зникла теж синя цятка... Крига поперлась до моста!...

Хтось дав знати на стацію огневої сторожі і вони біжать сюди тільки на це, щоб бачити кінець несамовитої трагедії.

Годину пізніше, п о н и щ е моста, сторожа ґаками виловила скривавлене і поторощене тіло нещасної матері, а синя цятка безслідно пропала в холодних обіймах криги...

На самий Великдень, Василь Якима з глибокою раною в душі супроводжав свою Олену в могилу, а за ним ішли майже усі жителі Теребовлі...

Ніхто не радів в цей ясний Великодній День... Діти не грались в зайчика п о б і л я церкви, ані дівчата не виводили ягілок. Дзвони стогнали, а крига неслась, наче заспокоювалась, сповнивши с в о ю жорстоку жертву.



РОЗДАЮТЬ „КЕНДІ" НІМЕЦЬКИМ ДІТЯМ. — Це німецькі діти, що вчаться у школі, що є в цій частині Берліна, що є під британійською окупацією. Школа є під американським зарядом. Кожного пятого дня дають дітям шоколяду, яку вони смашно заїдають, як це бачимо на образку.



ДАЖБОЖІ ВНУКИ

(Продовження зо ст. 2-гої)

німці, хай покупці вживають своєї хрещеної мови, або ж державної. Відпровадивши покупців Ірина нагадала гостинність. Швидко десь вибігла, хвилин через кілька принесла тарілку сендвичів з шинкою, з сиром, дістала по плитці шоколяди, по яблукові, спитала, що Ростислав питиме, воду, чи може молоко з какао. Газованої води вона не любить, і йому, мовляв, не радить пити. Малих пляшок з какао не знайшла. Витягнула з холодильника півлітрівку, встромила соломку. Закушували, попивали какао з одної пляшки по черзі і одною соломкою, однак того того навіть не завважили. На їх перекуску натрапила якась старша жінка. Дивилася, як молодята, гей би телятка тягнуть какао, беруть соломку з губ в губи, — а по американськи це некультурно, й ще більше нездорово. Такого не допускаються навіть діти одного бадька-матері, навіть чоловік і жінка. Хитала сердито головою, видивившися. Чистою українською мовою випалила до Ірини:

— Еге-ге-е! Дівчино! Батьків на фарму випровадила, помічницю відослала десь, сама з хлопцем на спілку вже попиваєш? Де то ти такого гарного помічника собі придбала?... Зажди, зажди! Скажу я твоїй мамі! — ще й пальцем накивала.

Дівча спаленіло, наче Бог зна на якому страшному злочині її застукано. Подивилася на соломку, — щойно тепер помітила, що пили обоє одною, далі розгублено-благально подивилася на Ростислава, очима благала ратунку. Засоромився й він. Мусів якось ситуацію злагоднювати...

— Що ж у тому злого, що я помагаю? — питав. — Дівчина мучилася сама, а покупців назбиралося з десяток... Адже покупцям вигідніше, не приходиться ждати на обслугу...

— Ну, ну! Не сердься, паничу, я пожартувала! — Жінка взялася удобрухати молодика. — Тай ти, Ірисю, не червоній, не соромся. Такого помічника ніхто не посоромився б! Хлопець наче орел! Вміла собі підобрати! — Збиточно підморгнула Ірині. — Чудове з вас парочка, хоч зараз під шлюб! І де ти такого любчика собі знайшла?

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—o—

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Відділ 312 повідомляє, що збори відложені на суботу, 19. квітня зприводу великодної суботи, в церковній галі. — Хміль, предс.; Завадовський, кас.; І. Дацько, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, подає до відома всім членам, що збори відбудуться в суботу, 12. квітня, в годині 7:30 ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19 вул. Просимо прийти на збори, бо є ва ні справи до полагодження. — Г. Дорошенко, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

БАЛТІМОР МД. — Бр. св. Тройці від. 320, повідомляє своїх членів що місячні збори відбудуться в неділю, 20. квітня, в годині 2. пополудні, в галі де звичайно. — За уряд Й. Мараш, предс.; Г. Іванович, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, подає до відома всім членам, що місячні збори не відбудуться в неділю, 13-го, а в суботу, 19. квітня, з причини Великодних Свят. Збори відбудуться в год. 7. ввечір, в галі церковній. Просимо членів і членкиць прийти на ці збори, бо є важна справа до полагодження і розібрання своїх ювилейних тікетів. — За уряд: І. Бряц, пр.; Й. Білик, кас.; І. Павловський, секр.

ТАРЗАН, ч. 1576. Анна в небезпеці.



Тарзана й Анну привели до ями. Коли пігмеї копали запору на переді ями...



...Анну сильно звязали, посадивши на слона.



Саме тоді, коли звір з трудом вилазив з ями...



дві незатроєні стріли вцілили в грубу шкіру.

Наслідок дався відчути в цій самій хвилині.

